

JOAN F. MIRA

“No hem de tindre res propi que siga també català: ni l’origen històric, ni arquitectura gòtica ni consolats del mar, ni la llengua mateixa. I ara ni tan sols la literatura, valga’m el beat Ramon Llull! Amb un objectiu tan clar, han seguit el sistema periòdic: periòdicament fan un moviment tàctic, guanyen terreny, fan retrocedir l’enemic. Aquesta és la batalla de València, sense cometes, i no cap altra guerra o batalleta.”

El sistema periòdic

Fa una certa angúnia, provoca una sensació d’opressió al pit i de descoratjament, haver de tornar a escriure, una vegada i una altra, les mateixes obvietats indignades, sobre el mateix tema etern. Ara és el projecte de programa, que vostès ja coneixen, segons el qual els alumnes dels centres escolars dependents de la Generalitat Valenciana veuran eliminats els autors no valencians en la història de la literatura pròpia. No n’hauran de conèixer ni el nom, ni en llegiran cap obra ni cap text, ni per mostra. Ni Llull ni Turmeda ni Metge. Ni Guimerà, ni Verdaguer ni Maragall. Ni Sagarra ni Pla ni Villalonga. Res. Només els nostres, diu el decret previst, només els de casa, els autonòmics d’aquesta autonomia, els regionals. Inclosos Joan Fuster i Enric Valor: que vegem que no tenim manies. Això diu el senyor conseller, que és dubtós que haja llegit els nostres clàssics. Això diu el senyor president de la Generalitat, que és absolutament segur que no n’ha llegit cap obra: si n’hagués llegit alguna, se sabria. Amb la boca molt plena proclamen que ho fan a fi de bé, per un desig de protecció: el nostre patriòtic propòsit, asseguren, és fer conèixer millor els autors valencians, tan valuosos. No prohibim ningú, no impedirem que el professor que vulga cite de passada uns altres noms, siguen catalans, mallorquins, suecs o japonesos. Som amants de la cultura universal, i si no miren vostès quines Biennals fem a València, quins museus de la Il·lustració, quines ciutats de les ciències i les arts, quins parcs de terra mítica, grega i romana. Però hem de defensar la literatura valenciana, valenciana de veritat: és la nostra obligació patriòtica. I ara que ja tenim l’Acadèmia Valenciana de la Llengua, hem de tindre també el Programa Valencià de Literatura.

Aquesta és la qüestió, i la llarga pràctica: quan aconseguen una cosa, miren d’aconseguir-ne una altra. Quan guanyen un tros de terreny, avancen posicions i maquinen el pròxim guany. L’objectiu és clar, antic i confessat: destruir fins a l’arrel qualsevol forma de valencianisme que es fonamente en la veritat i en la raó, en la unitat de la llengua, de la literatura, de gran part de la cultura i de la història, en la necessitat de consolidar per al País Valencià un lloc en el seu propi espai a la península i a Europa. L’objectiu és trencar tot lligam del País Valencià amb l’únic espai més ampli que li dona sentit com a país: ni història, ni llengua ni literatura ni res. Alçar el mur amb Catalunya, aïllar, separar, i així amb tota facilitat reduir els valencians a simple i útil apèndix de Castella, glòria d’Espanya, delegació regional, modesta autonomia. Folklore, llengua no catalana, i una literatura només d’estar per casa. Qui resistirà, llavors, l’ample esperit d’Espanya, la llengua universal, la gran literatura? El projecte nacional espanyol, el dels Borbons, el de la Constitució de Cádiz, el de Canalejas i Emilio Castelar, el d’Azaña, José Antonio Primo de Rivera, Franco, Suárez, Alfonso Guerra i Abril Martorell, sembla incompatible amb una mínima catalanitat dels valencians. No dic en política, que en això no haurien de patir excessivament. En res. No hem de tindre res propi que siga també català: ni l’origen històric, ni arquitectura gòtica ni consolats del mar, ni la llengua mateixa. I ara ni tan sols la literatura, valga’m el beat Ramon Llull! Amb un objectiu tan clar, han seguit el sistema periòdic: periòdicament fan un moviment tàctic, guanyen terreny, fan retrocedir l’enemic.

Aquesta és la batalla de València, sense cometes, i no cap altra guerra o batalleta. Van avançar amb l’Estatut, amb el nom del no-país, amb la senyera, amb la lletra de l’himne aprovat pel lermisme, amb la llista de paraules prohibides a la TVV: d’Amadeu Fabregat, amb l’arraconament doctrinal de la Universitat, amb l’Acadèmia de la Llengua. Ara amb la literatura. És el sistema: periòdicament.